

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-15244114
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

25 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN LEVENT UYSAL'IN
TBMM 7/37040 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

7/37040
GK 59

SORULAR

Türkiye'de kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarı 1.500 m³ seviyelerine gerilemiş ve ülkemiz "Su Stresi" yaşayan ülkeler arasına girmiştir; bununla birlikte uzman raporları önümüzdeki beş yıl içerisinde bu miktarın 1.200 m³'ün altına inebileceğini işaret etmektedir.

Geçmişte su şehri olarak anılan Bursa, 2025 itibarıyla tarihinin en büyük su krizlerinden birini yaşamaktadır. Kentin içme suyunun büyük bölümünü sağlayan Nilüfer ve Doğancı barajlarında su seviyelerinin 2025'in Ekim ayında sıfıra düştüğü ve bu nedenle planlı su kesintilerinin başlatıldığı resmî kayıtlarda teyit edilmiştir.

Türkiye genelindeki su kıtlığının ulaştığı düzey Bursa ile sınırlı değildir. Başta Mersin olmak üzere Akdeniz kuşağında Ege Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi ve İstanbul'da da su alarm vermektedir. Yeraltı su seviyeleri hızla düşmüş ve tuzlanma oranı yükselmiştir. DSİ verilerine göre Mersin'de kişi başına düşen yıllık su miktarı 1.100 m³'ün altına düşmüştür ki bu oran Türkiye ortalamasının altındadır.

Ülkemizi etkileyen bu kriz, aynı zamanda sanayi, tarım ve ekosistem için de ciddi tehditler oluşturmaktadır. Yaşadığımız su krizinin bir bütüncül ve acil eylem planı ile ele alınarak, su yönetimi politikalarının bilimsel ve sürdürülebilir bir çerçevede gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

- 1) Türkiye genelinde kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su oranları göz önüne alınarak, önümüzdeki 5, 10 ve 15 yıllık süreler için Bakanlığınızca hangi projeksiyonlar oluşturulmuştur?
- 2) Türkiye'de içme ve kullanma suyu temininde kullanılan baraj, gölet ve yeraltı suyu kaynaklarına göre, illerimiz bazında su arz-talep dengesi nedir? Kişi başına düşen su miktarı dikkate alındığında, hangi iller "Su Stresi" ve "Su Kıtlığı" kategorilerinde değerlendirilmektedir? Bu anlamda tehdidin boyutu nedir?
- 3) İklim değişikliğine bağlı kuraklık riskine yönelik Bakanlığınızca hazırlanan ulusal strateji ve eylem planları nelerdir? Bu planlar çerçevesinde iller bazında "Kuraklık Eylem Planı" hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa bu hangi şehirlerimiz için hazır hale getirilmiştir? Uygulanmakta olan eylemler var mıdır?
- 4) Su tasarrufu sağlayan sistemlere (tarımda damlama, yağmurlama, sanayide kapalı devre, yöntemleri gibi) geçiş için 2020-2025 yılları arasında sağlanan hibe ve kredi desteği ne düzeydedir ve hedeflere ne ölçüde ulaşılabilmiştir?
- 5) Mersin'de özellikle Tarsus, Silifke ve Erdemli bölgelerinde artan tarımsal su talebi karşısında hangi

sürdürülebilir sulama yöntemleri teşvik edilmektedir? İklim değişikliğine dayalı su yönetimi konusunda hangi politikalar geliştirilmiştir?

6) Kontrolsüz artezyen / kuyu açılışlarını durdurmak için lisans alma ve sayaç kullanma zorunluluğu ne zaman ülke geneline yayılacaktır? Denetimi nasıl olacaktır?

7) Büyükşehirlerde arıtılmış atık suların en az % 20'sinin park-bahçe, sanayi ve tarımsal sulamada kullanımı için planlanan uygulama takvimi nedir?

8) Sanayi tesislerinin, AVM'lerin ve otellerin arıttıkları suyu (gri suyu) yeniden kullanmalarını zorunlu hale getirecek bir çalışma var mıdır?

CEVAP

Türkiye genelinde kişi başına düşen yıllık kullanılabilir su miktarına yönelik projeksiyonlar; nüfus artışı, sektörel su talepleri ve havza bazlı su bütçeleri gibi temel girdiler esas alınarak ilgili kurumlar tarafından oluşturulmaktadır. Başkanlığımız ise bu değerlendirmelerin iklim boyutunu güçlendirmek amacıyla, su kaynakları üzerindeki iklim değişikliği etkilerini daha sağlıklı ortaya koyacak iklim projeksiyonu, ve risk analiz çalışmalarını sürdürmektedir. Devam eden bu çalışmalar kapsamında üretilen senaryo ve analiz çıktılarının, kurumlar arası değerlendirme süreçlerine teknik girdi sağlaması; böylece projeksiyonların iklim değişikliği senaryoları ve uyum perspektifiyle birlikte ele alınarak daha bütüncül bir çerçevede değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Önümüzdeki 5 yıllık dönemde yaklaşım, farklı kurumlar tarafından üretilen iklim projeksiyonları ve bilimsel değerlendirmelerden yararlanılarak hazırlanan İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı (2024-2030) kapsamında yer alan eylemler üzerinden şekillenmektedir. Bu kapsamda kuraklık riskinin izlenmesi ve erken uyarı sistemlerinin güçlendirilmesi, havza ölçekli entegre su yönetimi uygulamalarının geliştirilmesi, tarımsal sulamada verimlilik ve talep yönetiminin yaygınlaştırılması, kayıp-kaçakların azaltılması, yeraltı suyu kullanımının izlenmesi ve sürdürülebilir tahsis mekanizmalarının güçlendirilmesi gibi uyum önlemleri, iklim kaynaklı baskıların yönetilmesini ve su kaynakları üzerindeki risklerin azaltılmasını hedeflemektedir.

Bakanlığımızca, ülkemizde su kirliliğinin önlenmesi, su kalitesinin korunması ve her türlü faaliyet sonucu oluşan atıksuların bertarafına ilişkin çalışmalar, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılan "Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY)" ve "Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği" çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlık olarak atıksu yönetiminde temel politikamız, sınırlı kaynaklarımızdan olan ve iklim değişikliğinin tehdidi altındaki suyun korunması ve sürdürülebilir kullanımı için öncelikle atıksu oluşturmayan, tasarruflu su kullanan ya da oluşan atıksuyu geri kazanarak tekrar kullanımını sağlayan temiz üretim benimsenmiştir.

Alıcı ortamın su kalitesinin yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması için atıksu arıtma tesisini kuran ve mevzuata uygun işleten tesislerin atıksu arıtma tesislerinde kullanmış oldukları elektrik enerjisinin %50'si 2011 yılından beri karşılanmakta olup, bu kapsamda güncel değerlerle 15 Milyar TL ödeme işlemi Bakanlığımızca yapılmıştır. Arıtılmış atıksuyun yeniden kullanım oranının artırılması amacıyla Atıksu Arıtma Tesisleri Enerji Teşviki Yönetmeliğinde değişiklik yapılmış olup, arıtılmış atıksuyun yeniden kullanım oranına göre enerji teşviki % 100'e kadar artırımlı olarak ödenebilecektir.

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (SKKY) Geçici 10'uncu madde kapsamında belediyelere, arıtılmış atıksuyun yeniden kullanımına yönelik fizibilite raporları hazırlama yükümlülüğü getirmiştir. Söz

konusu raporlar yalnızca teorik potansiyeli değil; teknik uygunluk (arıtma kalitesi, ileri arıtma ihtiyacı), ekonomik fizibilite (iletim ve altyapı maliyetleri), mevsimsel sulama talebi, çevresel etkiler ve sağlık riskleri gibi parametreleri de içermekte olup, yeniden kullanımın uygulanabilirliğinin değerlendirilmesine imkân sağlamaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen ve Bakanlığımızın eş-faydalanıcısı olduğu “Arıtılmış Kentsel Atıksuyun Farklı Alternatifler için Yeniden Kullanımı (Reuse of Treated Urban Wastewater for Different Alternatives) Projesi” ile farklı kullanım alternatifleri için kalite standartları, sektörel senaryolar ve yatırım planlama araçları geliştirilmekte ve ulusal düzeyde yürütülen bu çalışmalara tamamlayıcı nitelikte katkı sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca, kısıtlı olan su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi için ile arıtılmış atıksuların yeniden kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla 14 Kasım 2025 yılı içerisinde başlayan “Organize Sanayi Bölgelerinde (OSB) Arıtılmış Atıksuların Yeniden Kullanım Potansiyelinin Araştırılması Projesi” ile OSB’lerden çıkan atıksuların özellikleri, miktarları ve su kullanımlarının incelenerek arıtılmış atıksuların yeniden kullanım olanakları ve kalitesinin belirlenmesi, OSB’ler için sürdürülebilir atıksu yönetimi modellerinin geliştirilmesi, pilot OSB’lerde fizibilite raporlarının hazırlanması ve nihai olarak arıtılmış atıksuların yeniden kullanımı için bir eylem planı oluşturulması hedeflenmektedir.

Arıtılmış atıksuların yeniden kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği”nde 2022 yılında yapılan değişiklik ile kentsel atıksu arıtma tesislerinde arıtılan toplam atıksuyun en az % 10’unun yeniden kullanımı zorunlu hale getirilmiş olup bu doğrultuda Büyükşehir belediyelerine 2, diğer il belediyelerine 3 yıl süre tanınmıştır.

2023/9 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yayımlanan Değişen İklim Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda da geleneksel olmayan su kaynaklarının kullanımının yaygınlaştırılması hedefler arasında yer almaktadır.

Söz konusu hedef doğrultusunda, binalarda su verimliliğinin artırılması maksadıyla yağmur suyu hasadı ve gri su sistemlerinin kurulmasına yönelik olarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği’nde 11 Mart 2025 tarihinde değişiklik yapılmıştır. Değişiklik ile, yağmur suyu kullanımı ve gri su kullanımının zorunlu hale getirileceği yapı kriterleri belirlenmiş/güncellenmiştir.